

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
University of Opole (Poland)
International Slavis University (Macedonia)
Cooperative Trade University of Moldova
Institute of Soil Science and Plant Cultivation
State Research Institute (Poland)**

Кафедра рослинництва

**МАТЕРІАЛИ V МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

**Актуальні напрями та проблематика у
технологіях вирощування продукції
рослинництва**

25 листопада 2025 року

**Полтава
2025**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ПОЛТАВСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**
University of Opole (Poland)
International Slavis University (Macedonia)
Cooperative Trade University of Moldova
Institute of Soil Science and Plant Cultivation State Research Institute
Department of Forage Crop Production

Актуальні напрями та проблематика у технологіях вирощування продукції рослинництва

Матеріали V Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

25 листопада 2025 року

УДК 631.5:631.8:633
ISBN 978-617-8466-56-5

Актуальні напрями та проблематика у технологіях вирощування продукції рослинництва: матеріали V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (25 листопада 2025 року, м. Полтава). / Редкол.: В.В. Гангур (відп. ред.) та ін. Полтава: ПДАУ, 2025. 120 с.

У збірнику тез висвітлено результати досліджень, які присвячені сучасним аспектам із розв'язання проблемних питань в аграрній науці, зокрема біологізації рослинництва, інноваційним заходам у технологіях вирощування сільськогосподарських культур. Видання адресоване науковим та науково-педагогічним працівникам, аспірантам, здобувачам вищої освіти, фахівцям агрономічної служби агроформувань різного виробничого напрямку.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Микола МАРЕНИЧ – директор навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології, доктор сільськогосподарських наук, професор;

Володимир ГАНГУР – завідувач кафедри рослинництва, доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник;

Любов МАРІНІЧ - доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук;

Ольга БАРАБОЛЯ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Людмила ЄРЕМКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник;

Віктор ЛЯШЕНКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Микола ШЕВНІКОВ – професор кафедри рослинництва, доктор сільськогосподарських наук, професор;

Сергій ФІЛОНЕНКО - доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Ольга БАРАБОЛЯ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Світлана ШАКАЛІЙ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Ольга МІЛЕНКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Олександр АНТОНЕЦЬ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Марина АНТОНЕЦЬ – доцент кафедри рослинництва, кандидат психологічних наук, доцент;

Олександр ЛЕНЬ – старший викладач кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук.

Відповідальність за зміст поданих матеріалів, точність наведених даних і відповідність принципам академічної доброчесності несуть автори. Матеріали видані в авторській редакції.

Рекомендовано до друку вченою радою ПДАУ, протокол № 5 від 23.12.2025

© Автори тез, включені до збірника, 2025

Шакалій С.М., Тутка Т.	52
Вплив агрометеорологічних факторів на урожайність кукурудзи	
Циганков Р.О., Черних С.А., Лемішко С.М.	54
Ефективність застосування інсектецидів для зниження популяції колорадського жука на посівах баклажану в зоні північного Степу України	
Ярчук І.І., Мельник Т.В., Мешко Р.Г., Любович О.А.	56
Ефективність дії фунгіцидних препаратів за умов низьких температур	
Шакалій С.М., Брехунцова О.	60
Проблематика вирощування нішової культури спельта в Україні	
Мицик О.О., Звєгінцев О.С., Ніколасв А. О.	62
Особливості оцінки та стабілізації родючості агрогенних ґрунтів схилів в умовах північної підзони Степу України	
Мешко Р. Г., Ярчук І. І.	64
Оптимізація живлення озимої пшениці при комплексному використанні мікро та макро добрив	
Бондаренко О.В.	66
Вплив рівня мінерального живлення на продуктивність кукурудзи розлусної	
Барат Ю.М., Брехунцова О.А.	68
Особливості технології вирощування лохини	
Локойда К.І.	71
Кількість плодів на рослині за різних технологічних способів вирощування гібридів F ₁ кавуна	
Сергієнко М.Б.	76
Новий конкурентоздатний гібрид кавуна Кіродар F ₁	
Філоненко С.В., Манашина Д.В., Холодняк І.Л.	80
Насіннева продуктивність висадків буряків цукрових за оптимізації застосування стимуляторів росту	
Філоненко С.В., Калашник Д.К., Самойленко В.О.	83
Оптимізація технології вирощування буряків цукрових за рахунок впровадження інноваційних заходів	
Філоненко С.В., Калуцький Є.О.	86
Аналіз ефективності способів основного обробітку ґрунту за вирощування буряків цукрових	
Рибальченко А.М.	91
Стійкість сої до грибів роду <i>Fusarium Link</i>	
Yeremko L.S., Rudenok V.O., Hospodynko A.S.	93
The effect of mineral elements on sunflower seed yield	
Yeremko L.S., Semenov D.R., Shevchenko B.Iu.	95
The effect of biological and mineral fertilizers on the biological productivity of grain sorghum varieties of different maturity groups	
Yeremko L.S., Rudenok O.O., Sviatetskyi V.A., Kramarenko K.E.	97
The effect of biological fertilizers and microelements on soybean yield	

$N_{60}P_{60}K_{60}$. Чіткої закономірності вмісту жиру у зерні кукурудзи розлусної залежно від фону добрив не було відмічено.

Визначення вмісту нітратів у зерні кукурудзи розлусної має важливе значення, особливо за умови внесення значної кількості мінеральних добрив. У наших дослідженнях з гібридом кукурудзи розлусної та внесенні добрив нормою $N_{60}P_{60}K_{60}$ вміст нітратів був у 10 разів менше ГДК, тому готова продукція попкорн буде безпечною по цьому показнику [1].

Отже, рівень мінерального живлення є важливим чинником підвищення продуктивності кукурудзи розлусної. Найвищу врожайність зерна кукурудзи розлусної було одержано при внесенні мінеральних добрив нормою $N_{60}P_{60}K_{60}$.

Бібліографічний список

1. Губар О. В. Врожайність та якість зерна кукурудзи розлусної залежно від обробітку ґрунту і мінерального живлення. Бюлетень Інституту сільського господарства степової зони НААН України. 2012. № 3. С. 61-65.
2. Петриченко В. Ф., Лихочвор В. В. Рослинництво. Нові технології вирощування польових культур. 5-те вид., виправ., доповн. Львів: НВФ «Українські технології», 2020. 806 с.
3. Паламарчук В. Д., Поліщук І. С., Каленська С. М., Єрмакова Л. М. Біологія та екологія сільськогосподарських рослин. Вінниця: ВНАУ, 2013. 713 с.
4. Якунін О. П., Заверталюк В. Ф., Бондаренко О. В., Окселенко О. М., Заверталюк О. В. Агротехнологічні основи формування врожайності кукурудзи у північному Степу України. Розвиток Придніпровського регіону: агроекологічний аспект: монографія. За заг. ред. проф. А. С. Кобця; відпов. ред.: проф. Д. М. Онопрієнко та ін. Дніпро: Ліра, 2021. С. 358–393.
5. Якунін О. П., Заверталюк В. Ф., Губар О. В., Окселенко О. М., Заверталюк О. В. Кукурудза харчова (технологічні аспекти вирощування): монографія. За ред. О. П. Якунін. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. 208 с.

УДК 634.735:631.5

ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ ЛОХИНИ

Барат Ю.М., кандидат с.-г. наук, доцент, доцент кафедри селекції, насінництва і генетики

e-mail: iurii.barat@pdau.edu.ua

Брехунцова О.А., здобувач ступеня вищої освіти Бакалавр

Полтавський державний аграрний університет

Лохина – це ексклюзивна ягода, яка користується попитом в Україні. Вона відома своїми корисними властивостями, довгим зберіганням, смаковими якостями та високої врожайності.

Ці рослини представлені багаторічними листопадними чагарниками сімейства Верестові роду Вакцініум. Куші цієї культури відомі тим, що здатні

давати урожай протягом п'ятдесяти років. Ягоди лохини мають фіолетове забарвлення шкірки, в розрізі світло зелені, на смак ніжно солодкі. Куці поділяються на високорослі та низькорослі [1].

Попри високий попит, лохина є дуже вибагливою культурою. Успішне вирощування вимагає дотримання суворих технологічних правил, оскільки рослина чутлива до ґрунту, погодних умов та агротехнічних заходів (обрізка, боротьба зі шкідниками). Ключовою проблемою в умовах України є те, що ґрунти переважно нейтральні або лужні, тоді як лохина вимагає кислого середовища (рН 4,0–5,5), що змушує аграріїв проводити систематичне підкислення [4].

Ефективність промислового вирощування лохини (*Vaccinium corymbosum* L.) в Україні визначається не стільки природною придатністю ґрунтово-кліматичних умов, скільки рівнем інтенсифікації технологічного процесу, спрямованого на примусове створення та суворий моніторинг штучного кислого середовища. Оскільки переважна більшість українських ґрунтів, зокрема високопродуктивні чорноземи, мають нейтральну або лужну реакцію (рН 6,0–8,0), що є критично неприйнятним для ацидофільної природи лохини, технологія її вирощування набуває характеру "виробництва у субстраті".

Ключовою особливістю є повна або часткова заміна ґрунту спеціалізованими кислими субстратами (верховий торф, тирса, кора) та обов'язкове впровадження систем краплинного зрошення. Саме краплинний полив уможливорює реалізацію двох фундаментальних завдань: по-перше, забезпечення точного вологозабезпечення культури, яка має поверхневу мичкувату кореневу систему, і, по-друге, що найважливіше – регулярну фертигацію та ацидифікацію (підкислення) поливної води для підтримки стабільно низького рівня рН (4,0–5,5) у прикореневій зоні.

Таким чином, успішність українських господарств базується на здатності до високоточного управління гідропонними елементами в умовах відкритого ґрунту, що визначає високу наукоємність, технологічну дисципліну та значну інвестиційну місткість даного бізнесу [2].

Інтенсифікація технології вирощування лохини в Україні виходить за рамки лише управління кислотністю субстрату і включає необхідність адаптації до вираженої континентальності клімату. Південні та центральні регіони України стикаються з ризиком екстремально високих літніх температур, що може призводити до термічних опіків ягід та зниження їхньої товарної якості без належного затінення або високоточного охолодження. Натомість, у весняний період висока ймовірність повторних заморозків становить значну загрозу для квітучих бруньок, вимагаючи впровадження систем протизаморозкового захисту, зокрема дощування чи застосування спеціальних біостимуляторів.

Окремим критичним блоком технологічного процесу є фітосанітарний контроль. Створення штучного, високоорганічного середовища у вигляді торф'яних субстратів, у поєднанні з інтенсивним зрошенням, сприяє формуванню специфічного мікробіому. Це підвищує ризик розвитку корневих

гнилей (*Phytophthora cinnamomi*) та грибкових захворювань (наприклад, моніліоз, антракноз), які швидко поширюються у вологих умовах [3].

Отже, технологія вирощування лохини в Україні є комплексною інженерною системою, яка вимагає:

1. Гідрохімічного управління (контроль рН та ЕС субстрату).
2. Мікrokліматичного регулювання (захист від заморозків та спеки).
3. Превентивного фітосанітарного захисту (запобігання розвитку патогенної мікрофлори в органічному субстраті).

Це обумовлює необхідність постійного впровадження сучасних Precision Agriculture (точне землеробство) рішень, таких як датчики вологості та рН, автоматизовані системи дозування добрив та прогнозування захворювань, що робить цей сегмент аграрного бізнесу одним із найбільш технологічно вимогливих в Україні [3].

Висока технологічна складність промислового вирощування лохини безпосередньо зумовлює її значну капіталомісткість і формує специфічний інвестиційний бар'єр входу на ринок. На відміну від традиційних ягідних культур, економічна модель бізнесу вирощування лохини в Україні характеризується двома ключовими особливостями:

1. Високі Капітальні та Операційні Витрати (CAPEX та OPEX)

Капітальні витрати (CAPEX) значно перевищують середні показники в плодівництві через необхідність:

- закупівлі великих обсягів кислотного субстрату (верхового торфу), що вимагає логістичних витрат;
- монтажу високоточних систем краплинного зрошення та фертигації, які мають бути стійкими до агресивних кислих розчинів;
- впровадження засобів протизаморозкового захисту (дощувальні установки, агроволокно) та протиградових сіток для мінімізації кліматичних ризиків, що гарантує товарну якість врожаю.
- придбання дорогого, часто імпортного, садивного матеріалу (сертифікованих саджанців елітних сортів).

Операційні витрати (OPEX) підтримуються на високому рівні за рахунок постійної потреби у придбанні спеціалізованих добрив та хімічних агентів для підкислення (наприклад, сульфату амонію, сірки). Крім того, оскільки лохина переважно орієнтована на ринок свіжої ягоди (fresh market), де критично важлива якість, збір врожаю залишається високозатратним через переважно ручний метод.

2. Висока Маржинальність та Експортний Потенціал

Незважаючи на високі інвестиційні ризики та витрати, сектор демонструє високу кінцеву маржинальність (прибутковість) після виходу плантації на повну продуктивність (зазвичай на 4-5-й рік). Ця привабливість зумовлена позиціонуванням лохини як преміального продукту на внутрішньому та, що важливіше, на міжнародних експортних ринках (зокрема, Європейському Союзі та країнах Близького Сходу) [5].

Технологічні вимоги в Україні виступають своєрідним фільтром: вони відсікають невеликі господарства з обмеженим капіталом, але стимулюють розвиток великих, інтегрованих агропідприємств, які здатні забезпечити необхідний рівень фінансування, науково-технічного супроводу та суворий контроль якості, необхідний для сталого виходу на високодохідні експортні канали. Інвестиційна привабливість лохини в Україні ґрунтується на очікуванні, що високі початкові витрати будуть компенсовані преміальною ціною та обсягами, досягнутими завдяки застосуванню інтенсивних, наукоємних технологій [3].

Технологія промислового вирощування лохини (*Vaccinium corymbosum* L.) в Україні формується під впливом трьох ключових детермінант – ґрунтово-хімічної, кліматичної та економічної, що перетворює її із простого сільського господарства на високоточний інженерний процес [5].

Таким чином, успішне вирощування лохини в Україні – це приклад наукоємного агробізнесу, де економічна ефективність прямо пропорційна здатності підприємства точно управляти гідрохімічними та мікрокліматичними параметрами, перетворюючи природні обмеження на конкурентну перевагу через інтенсивну технологію.

Бібліографічний список

1. Кривдік В. С. Промислове ягідництво. Житомир : ЖНАЕУ, 2017. 324 с.
2. Лохина. URL: <https://superagronom.com/slovník-agronoma/lohina-id19978>.
3. Конкурентні переваги лохини на Європейському ринку URL: <https://www.jagodnik.info/konkurentni-perevagy-lohynu-na-yeuropejskomu-rynku/>.
4. Пономаренко О. М., Пономаренко А. О. Високоросла лохина: вирощування, використання. Київ : Аграрна наука, 2013. 144 с.
5. Чорниця високоросла (лохина). Значення і поширення культури. URL: <https://www.agronom.com.ua/chornytsya-vysokorosla-lohyna-tehnologiya-promyslovogo-vyroshhuvannya/>.

УДК 635.615:631.527

КІЛЬКІСТЬ ПЛОДІВ НА РОСЛИНІ ЗА РІЗНИХ ТЕХНОЛОГІЧНИХ СПОСОБІВ ВИРОЩУВАННЯ ГІБРИДІВ F₁ КАВУНА

Локойда К.І., аспірант

e-mail: ovoch.iob@gmail.com

Інститут овочівництва і баштанництва НААН

Кавун (*Citrullus lanatus*) — одна з важливих баштанних культур, яка відіграє значну роль у економіці аграрного сектора України, частка якої в загальній площі баштанних в Україні на сьогодні складає біля 75 % [1].